

“PLA DE MESURES ANTIFRAU PER A LA GESTIÓ DELS FONS NEXT GENERATION UE

Consell Insular de Mallorca i el seu sector públic instrumental

---

Clàusula d'exempció de responsabilitat (article 9.6 Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre): “Finançat per la Unió Europea – NextGenerationUE. Tot i això, els punts de vista i les opinions expressades són únicament els de l'autor o autors i no reflecteixen necessàriament els de la Unió Europea o la Comissió Europea. Ni la Unió Europea ni la Comissió Europea poden ser considerades responsables de les mateixes”

ÍNDEX

1	INTRODUCCIÓ	4
2	DECLARACIÓ DE COMPROMÍS DE LLUITA CONTRA EL FRAU.	7
3	CONCEPTES BÀSICS.....	8
3.1	FRAU	8
3.1.1	<i>En matèria de despeses .....</i>	8
3.1.2	<i>En matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per a l'autor o una altra persona.....</i>	8
3.1.3	<i>En matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA</i>	8
3.1.4	<i>En matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA .....</i>	9
3.2	CORRUPCIÓ	9
3.2.1	<i>Corrupció activa .....</i>	9
3.2.2	<i>Corrupció passiva.....</i>	9
3.3	CONFLICTE D'INTERESSOS	10
3.3.1	<i>Conflicte d'interessos aparent. ....</i>	10
3.3.2	<i>Conflicte d'interessos potencial .....</i>	10
3.3.3	<i>Conflicte d'interessos real .....</i>	10
3.4	IRREGULARITAT.....	10
4	AVALUACIÓ DE RISC DE FRAU	12
5	ESTRUCTURACIÓ I DEFINICIÓ DE LES MESURES ANTIFRAU	14
5.1	MESURES DE PREVENCIÓ.....	14
5.1.1	<i>Desenvolupament d'una cultura ètica.....</i>	14
5.1.2	<i>Formació i conscienciació per a tota l'organització i implicació per les autoritats de l'organització. ....</i>	19
5.1.3	<i>Divisió de funcions en els processos de gestió, control i pagament. ....</i>	19
5.1.4	<i>Sistema de control intern.....</i>	20
5.2	MESURES DE DETECCIÓ	20
5.2.1	<i>Ús de bases de dades .....</i>	20
5.2.2	<i>Definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) .....</i>	21
5.2.3	<i>Mecanismes per informar de les possibles sospites de frau.....</i>	22
5.3	MESURES DE CORRECCIÓ	22
5.3.1	<i>Procediment a seguir en detectar-se un possible frau .....</i>	22
5.4	MESURES DE PERSECUCIÓ	24
5.4.1	<i>Procediment per al seguiment dels potencials casos de frau.....</i>	24
5.4.2	<i>Informació reservada i expedient disciplinari.....</i>	24

5.4.3	<i>Seguiment del cas i recuperació de fons.....</i>	25
6	PROCEDIMENT PER ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS	26
6.1	MESURES DE PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS.....	26
6.1.1	<i>Comunicació i informació al personal el Consell Insular de Mallorca sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-ho.....</i>	26
6.1.2	<i>Emplenament d'una Declaració d'Absència de conflicte d'Interessos (DACI) ..</i>	26
6.1.3	<i>Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients de les empleades i empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant la utilització d'eines de prospecció de dades (data mining) o de puntuació de riscos (ARACHNE).....</i>	27
6.2	MESURES PER ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS	27
7	PUBLICITAT I EFECTES I SEGUIMENT	28
7.1	PUBLICITAT.....	28
7.2	EFECTES.....	28
7.3	SEGUIMENT.....	28
8	ÀMBIT D'APLICACIÓ.....	29
	ANNEX I: RESULTAT DE L'AVAUACIÓ DE RISC.....	30
	ANNEX II: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI).....	33
	ANNEX III DECLARACIÓ DE COMPROMÍS EN RELACIÓ AMB L'EXECUCIÓ D'ACTUACIONS DEL PRTR.....	35
	ANNEX IV. COMPORTAMENTS ESTABLERTS EN EL CODI ÈTIC DE BON GOVERN I TRANSPARÈNCIA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA.....	36
	ANNEX V. DECLARACIÓ D'ADHESIÓ AL CODI ÈTIC DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA.....	40
	ANNEX VI: BANDERES VERMELLES A LA LLUITA CONTRA EL FRAU	41
	ANNEX VII Comunicació de la Comissió Europea. Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament Financer	47
	ANNEX VIII MARC NORMATIU.....	48

1 INTRODUCCIÓ

El Consell Europeu va aprovar el 21 de juny del 2020 la creació del programa Next Generation EU (NGEU), un instrument d'estímul econòmic en resposta a la crisi causada pel coronavirus. El Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), establert a través del **Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer del 2021**, és el nucli d'aquest Fons de Recuperació. L'Instrument Europeu de Recuperació es fonamenta alhora en tres pilars:

- 1r) El Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), destinat a donar suport als esforços dels estats membres per recuperar-se, a reparar els danys i a sortir reforçats de la crisi, amb un àmbit duplicació estructurat al voltant de sis grans blocs d'actuacions: a) la transició ecològica; b) la transformació digital; c) el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, que inclou la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la investigació, el desenvolupament i la innovació, i un mercat interior que funcioni correctament amb petites i mitjanes empreses sòlides; d) la cohesió social i territorial; e) la salut i la resiliència econòmica, social i institucional, amb l'objecte, entre d'altres, d'augmentar la preparació i la capacitat de reacció davant de les crisis, i f) les polítiques per a la propera generació,
- 2n) L'Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-EU), que es canalitza mitjançant els fons FEDER, FSE i FEAD, i que pretén una recuperació ecològica, digital i resilient.
- 3r) El reforçament de projectes clau de la Unió Europea per extreure els ensenyaments de la crisi, enfortir el mercat únic i accelerar la doble transició digital i ecològica.

D'acord amb això, cada estat membre ha d'elaborar un projecte de país. A l'Estat espanyol, aquest projecte és el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (d'ara endavant PRTR), basat en quatre eixos transversals que es vertebraven en deu polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del pla. Aquests quatre eixos són; la transició ecològica, la transformació social, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

Per fer efectives les iniciatives plantejades al PRTR, les administracions públiques han d'adaptar els procediments de gestió i el model de control. Algunes mesures d'agilització es van establir mitjançant el **Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència**, pel que s'han de canalitzar els fons europeus. A més, cal la configuració i el desenvolupament d'un sistema de gestió que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis

de la Comissió Europea. Per això, s'ha aprovat l'**Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR.**

Les Illes Balears van aprovar, per la seva banda, el Pla Autonòmic de Reactivació i Transformació Econòmica i Social de les Illes Balears, amb deu eixos de futur i diferents plans, estratègies i pactes que han de permetre, en connivència, discussió, consens i construcció conjunta amb altres administracions i actors socioeconòmics, desplegar les accions que calen per fer front a la situació generada per la pandèmia i sortir enfortits.

A l'àmbit propi de la Comunitat de Balears, s'ha aprovat la **Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa a l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears** per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, amb l'objectiu d'establir mesures de simplificació administrativa per promoure la millora dels processos reguladors, de gestió i l'Organització de l'Administració de la Comunitat Autònoma i el seu sector públic.

També s'ha aprovat la **Llei 4/2021, del 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència** per harmonitzar les particularitats organitzatives i normatives pròpies de la Comunitat amb el que disposa el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del PRTR, en què s'estableix un marc general bàsic, les mesures del qual poden, en alguns casos, ser aplicades directament, però en altres, han de ser desenvolupades autonòmicament.

Entre les previsions de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, destaca l'obligació que imposa i desenvolupa l'article 6 que, amb la finalitat de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 2021/ 241, de 12 de febrer, del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència imposa Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del MRR, **tota entitat , decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau»** que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos.

En compliment d'aquest mandat s'aprova aquest pla, que té per objecte definir les principals accions que cal adoptar per evitar el mal ús o el frau en els recursos financers del PRTR, amb la finalitat de prevenir, detectar i establir mesures correctores perquè els recursos financers procedents de la Unió Europea no es malgastin i compleixin els importants fins per als quals estan assignats.

Aquest pla es configura com un **instrument de planificació viu i flexible**, en la mesura que es podrà anar modificant conforme es puguin dictar instruccions, normativa o guies per a l'elaboració d'aquests plans de mesures antifrau, així com pretén estar en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

Aquest pla posseeix l'estructura de mesures que l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, determina, al voltant de les **quatre àrees clau** de l'anomenat cicle antifrau: **prevenció, detecció, correcció i persecució**, i serà aplicable, exclusivament, a les actuacions que dugui a terme el Consell Insular de Mallorca per a l'execució dels fons del MRR, dins de les seves obligacions establertes al PRTR.

2 DECLARACIÓ DE COMPROMÍS DE LLUITA CONTRA EL FRAU.

El Consell Insular de Mallorca es compromet al compliment de les normes jurídiques i ètiques, adherint-se als principis d'integritat, objectivitat, retiment de comptes i honradesa en l'exercici de les seves funcions, i d'acord amb el Codi Ètic de Bon Govern i Transparència del Consell Insular de Mallorca, de sessió del Ple de 12 de gener de 2017 modificat el 27 de juliol de 2017.

En aquest sentit, el personal al seu servei haurà de: “vetllar pels interessos generals -amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic- i actuar d'acord amb els principis d'objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes” de conformitat amb l'article 52 del **Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic** i article 3 de la **Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears**.

El Consell Insular de Mallorca posarà en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau -basades en la seva experiència anterior i en l'avaluació del risc de frau- i denunciarà aquelles irregularitats o sospites de frau que es puguin detectar, a través dels canals de notificació establerts, en col·laboració amb el Servei Nacional de Coordinació Antifrau, i respecte al principi de confidencialitat.

En definitiva, s'adopta una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema dissenyat per prevenir i detectar, en la mesura del possible, qualsevol actuació fraudulenta i, si escau, esmenar-ne les conseqüències, assumint per això els principis d'integritat, imparcialitat i honestedat en l'exercici de les seves funcions.

3 CONCEPTES BÀSICS

De conformitat amb la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal (Directiva PIF) , i al Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE) s'estableixen les definicions següents :

3.1 FRAU

3.1.1 En matèria de despeses qualsevol acció o omissió intencionada relativa a:

- La utilització o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la percepció o retenció indeguda de fons o actius procedents del pressupost general de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- L'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents dels que en van motivar la concessió inicial.

3.1.2 En matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per a l'autor o una altra persona, qualsevol acció o omissió relativa a:

- L'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- L'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents dels que van motivar-ne la concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió.

3.1.3 En matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o omissió relativa a:

- L'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució il·legal dels recursos del pressupost de la Unió o dels pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- L'ús indegut d'un benefici obtingut legalment, amb el mateix efecte.

3.1.4 En matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o omisió comesa en una trama fraudulenta transfronterera en relació amb:

- L'ús o la presentació de declaracions o documents relatius a l'IVA falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució dels recursos del pressupost de la Unió,
- L'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació relativa a l'IVA que tingui el mateix efecte; o
- La presentació de declaracions de l'IVA correctes per tal de dissimular de forma fraudulenta l'incompliment de pagament o la creació il·lícita d'un dret a la devolució de l'IVA.

3.2 CORRUPCIÓ

3.2.1 Corrupció activa

L'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o mitjançant un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, per tal que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

3.2.2 Corrupció passiva

L'acció d'una persona empleada que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, perquè actuï, o s'abstingui d'actuar, de acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

3.3 CONFLICTE D'INTERESSOS

Hi haurà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i l'objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal afectant, com a possibles actors. , a les empleades i empleats que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en què s'han delegat alguna d'aquestes funcions així com a aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus propis interessos, però contra els interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

3.3.1 Conflicte d'interessos aparent.

Es produeix quan els interessos privats d'una persona empleada o beneficiària són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no hi ha un enllaç identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

3.3.2 Conflicte d'interessos potencial

Sorgeix quan una persona empleada o beneficiària té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.

3.3.3 Conflicte d'interessos real

Implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'una persona empleada o en què aquest té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'una persona beneficiària implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'exercici de les obligacions esmentades.

3.4 IRREGULARITAT

Tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost

general de les comunitats o els pressupostos administrats per aquestes, ja sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda.

4 AVALUACIÓ DE RISC DE FRAU

Per poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, ha calgut **avaluar el risc de frau** en els processos clau de l'execució del PRTR que serà objecte de revisió periòdica d'acord amb el que estableix l'apartat setè d'aquest pla.

Aquesta actuació, que està orientada a la detecció de condicions que poden indicar l'existència d'incentius, pressions o possibilitats que les persones es vegin implicades en frau o altres irregularitats, es configura com una **actuació obligatòria** per a aquest òrgan a l'article 6.5.c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre.

Per fer aquesta avaluació, s'han utilitzat els instruments i les eines posats a disposició per la Unió Europea i per l'Estat.

En primer lloc, en compliment del que preveu l'article 6.2 segon paràgraf de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, el Consell Insular de Mallorca ha implementat els següents instruments de control:

- El **Test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció relatiu a l'estàndard mínim** (Annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre) que ha servit com a referència per a la incorporació dels diferents aspectes essencials de les quatre àrees del cicle antifrau que es contemplen en aquest pla.
- La "**Referència mesures de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos**" (Annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre) com a **guia per revisar les actuacions previstes** en aquest pla per tractar tant les situacions de conflictes d'interès (apartat 1d) com altres riscos de corrupció i frau (apartat 2b), i que en aquest pla seran abordades al punt 5, relatiu a les mesures de prevenció, detecció, persecució i correcció del frau i conflicte d'interessos.

En segon lloc, ha resultat necessari utilitzar una matriu de riscos que serveix com a eina de prevenció del frau i com a mitjà per detectar possibles debilitats i amenaces. En ella es contenen els possibles riscos com a escenaris potencials de frau, sent valorats en funció del seu impacte i probabilitat i categoritzant-los en funció del seu nivell (baix, moderat o elevat) a més, de definir les accions a implementar, respecte a cada un de els riscos de frau identificats.

Com a **matriu de risc s'ha utilitzat l'instrument d'autoavaluació per a la identificació i la cobertura del risc (Matriu de riscos) de la Unitat Administradora del Fons Social Europeu (UAFSE)**. S'hi contemplen els riscos més freqüents en matèria de contractació pública i subvencions.

Una altra possible eina que serviria a la realització de l'avaluació del risc podria ser la contemplada a la Guia de la Comissió Europea per al període de programació 2014/2020 sobre “Avaluació del risc de frau i mesures antifrau eficaces i proporcionades” (EGESIF_14-0021 -00 de 16 de juny del 2014).

A l'**Annex I** es traslladen tots els resultats de l'avaluació de riscos feta.

5 ESTRUCTURACIÓ I DEFINICIÓ DE LES MESURES ANTIFRAU

Un cop realitzada l'avaluació inicial del risc de frau, s'articulen mesures adequades, proporcionades i estructurades al voltant de les **quatre àrees clau** del cicle de lluita contra el frau: **Prevenió, detecció, correcció i persecució**, que permetran evitar o minimitzar els riscos de frau identificats.

5.1 MESURES DE PREVENCIÓ

5.1.1 Desenvolupament d'una cultura ètica.

Desenvolupar una cultura contra el frau és fonamental per dissuadir els defraudadors i aconseguir el màxim compromís possible del personal per combatre el frau, a través del **foment dels valors d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa**. Per això resulta indispensable el coneixement de tot el personal de les obligacions que s'estableixen a la normativa d'aplicació.

En la creació d'aquesta cultura, s'han establert obligacions de comunicació i informació al personal que hi estigui relacionat amb el Consell Insular de Mallorca per conscienciar-lo i informar-lo sobre les diferents modalitats de conflictes d'interès i les maneres d'evitar-lo, així com el concepte de frau i les seves possibilitats, per tal que sigui més fàcil detectar-lo i prevenir-lo.

Així mateix, en compliment amb la normativa disposada a la meritada Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, relativa a l'obligació de prendre les mesures oportunes per prevenir, detectar, corregir i perseguir el frau i els conflictes d'interessos, i en aplicació estricta de la normativa estatal i autonòmica relatives a la cultura ètica, la transparència i el bon govern (especialment l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern), **aquest organisme imposarà un rígid compliment i seguiment de la cultura ètica i de bon govern imposat per la normativa autonòmica així com pels organismes de l'administració dedicats a la seva cura i control.**

En aquesta matèria, la Comunitat Autònoma Balear ha creat diferents normes i organismes adreçats a prevenir i lluitar contra el frau i la corrupció. En aquest sentit, es crea la **Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears**, la qual, com veiem, crea aquest òrgan i en relació amb la cultura ètica disposa, a l'article 6, les funcions següents de l'esmentada Oficina:

a) En relació amb l'ètica pública:

1r Fomentar els valors i els principis d'ètica pública i d'integritat, i vetllar pel seu compliment, amb una incidència especial en la gestió de serveis públics, de contractacions, de convenis i d'ajudes i subvencions.

2n Estudiar, promoure i impulsar l'aplicació de bones pràctiques a la gestió pública i a la prevenció i la lluita contra la corrupció, amb la finalitat de garantir la destinació i l'ús dels fons públics a la prestació dels serveis públics.

3r Col·laborar, a sol·licitud de l'òrgan o la institució competents, en la formació del personal en tot allò a què fa referència aquesta llei.

4t Assessorar i formular propostes i recomanacions al Parlament de les Illes Balears, al Govern de les Illes Balears i als òrgans de govern dels consells insulars, dels municipis i de la resta de les administracions públiques de l'àmbit territorial de les Illes Balears i dels ens dependents o vinculats, amb l'objectiu d'adoptar mesures de prevenció i lluita contra la corrupció.

5è Establir relacions de col·laboració i d'elaboració de propostes d'actuació amb organismes de l'Estat, de les comunitats autònomes o de la Unió Europea, amb funcions semblants.

b) En relació amb la integritat:

1r Gestionar el Registre de declaracions patrimonials i d'activitats en els termes que regula aquesta llei. A aquest efecte, és l'encarregada de requerir les persones de qui s'hagi disposat el nomenament o el cessament en un càrrec públic que compleixin les obligacions que preveu aquesta llei; també és la responsable de la custòdia, la seguretat i la indemnitat de les dades i els documents que figurin en aquest registre, a més de la publicació de la informació d'acord amb aquesta llei, la normativa que regula la publicitat activa i la protecció de dades .

2n Comprovar i investigar la justificació de les variacions en forma d'increment del patrimoni dels càrrecs públics. L'Oficina realitzarà la investigació dels increments esmentats sempre que s'emeti informe que motivi l'acció investigadora abans de l'inici del procediment.

3r Vetllar pel compliment del règim d'incompatibilitats dels càrrecs públics.

4t Dirimir els casos de conflictes d'interessos.

c) En relació amb la prevenció, la investigació i la lluita contra la corrupció:

1r Portar a terme estudis i anàlisis de riscos previs en activitats relacionades amb els contractes, els ajuts o les subvencions públiques, inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, que permetin fer la inspecció o el seguiment de la dita activitat.

2n Promoure i impulsar mesures en matèria de lluita contra la corrupció i contra qualsevol activitat il·legal o a la gestió deguda dels fons públics, inclosa la comunicació a l'autoritat judicial o al ministeri fiscal del resultat de les investigacions, quan sigui procedent.

3r Prevenir i alertar en relació amb conductes del personal i dels càrrecs públics que comportin conflicte d'interessos, que consisteixin en l'ús o l'abús, en benefici privat, d'informacions que tinguin per raó de les seves funcions, o que tinguin o puguin tenir com a resultat la destinació o ús irregulars de fons públics o de qualsevol altre aprofitament contrari a l'ordenament jurídic.

4t Investigar o inspeccionar possibles casos d'ús o destí irregulars de fons públics, així com les conductes oposades a la integritat o contràries als principis d'objectivitat, eficàcia i submissió plena a la llei i al dret.

5è Col·laborar en l'elaboració dels dictàmens sol·licitats per comissions parlamentàries de recerca o per la comissió parlamentària corresponent, sobre assumptes en relació amb els quals hi hagi indicis d'ús o destí irregulars de fons públics o d'un ús il·legítim i en benefici privat de la condició pública d'un càrrec. A l'efecte del que estableix aquesta disposició, el director o la directora de l'Oficina informaran d'ofici els òrgans competents perquè exerceixin les iniciatives que els corresponguin.

6è Des de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears es podran proposar canvis legislatius i normatius en matèria de sancions i mesures a adoptar en el conjunt dels ens inclosos en l'àmbit d'actuació d'aquesta llei.

Aquest marc normatiu és reforçat per la **Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014**, l'objecte de la qual, segons disposa l'article 1, és el següent:

*Aquesta llei té per objecte regular la contractació del sector públic, a fi de garantir que aquesta s'ajusta als principis de llibertat d'accés a les licitacions, **publicitat i transparència dels procediments**, i no discriminació i igualtat de tracte entre els licitadors; i d'assegurar, en connexió amb l'objectiu d'estabilitat pressupostària i control de la despesa, i el principi d'integritat, una utilització eficient dels fons destinats a la realització d'obres, l'adquisició de béns i la contractació de serveis mitjançant l'exigència de la definició prèvia de les necessitats que cal satisfer, la salvaguarda de la lliure competència i la selecció de l'oferta econòmicament més avantatjosa”*

A això s'afegeix la pretensió d'establir i garantir el compliment d'uns estàndards ètics per part de totes les empleades i empleats que siguin acords amb la dimensió pública de l'organització, per tal de promoure l'exemplaritat a través de la integritat, salvaguardar-la imatge de la institució, reforçar la seva eficiència i garantir que la

confiança de la ciutadania en les institucions no pateixi cap menyscapte, per a la qual cosa són necessàries les mesures següents:

a) Aprovar el Codi ètic de Bon Govern i Transparència del Consell Insular de Mallorca.

En aquest punt, l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, al seu Annex III.C, punt 2.b), disposa l'obligació d'establir un codi de conducta davant del frau que pugui incloure aspectes com ara el conflicte de interès, obsequis, confidencialitat, vies de denúncia, etc.

Els titulars dels òrgans directius del Consell de Mallorca queden sotmesos al règim d'incompatibilitats establerts a la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del Personal al Servei de les Administracions Públiques, i a la resta de normes estatals i autonòmiques que resultin de l'aplicació, d'acord amb la DA 15 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local.

Així mateix serà d'aplicació les limitacions a l'exercici d'activitats privades establertes a l'article 8 de la Llei 5/2006, de 10 d'abril, de regulació de Conflictes d'interessos dels membres del Govern i Alts Càrrecs de l'Administració General de l'Estat durant els dos anys següents a la finalització del seu mandat.

El personal directiu i els funcionaris de les Corporacions Locals amb habilitació estatal que desempenyin llocs que hagin estat prevists mitjançant lliure designació en atenció al caràcter directiu de les seves funcions o l'especial responsabilitat que assumeixin, formularan declaracions sobre causes de possible incompatibilitat i sobre qualsevol activitat que els proporcioni o pugui proporcionar ingressos econòmics. Així mateix formularan declaració de bens patrimonials i de la participació en societats de tot tipus, amb informació de les societats per elles participades i de les liquidacions dels impostos sobre la Renda, Patrimoni i en el seu cas Societats, que seran inscrites en els Registres d'interessos amb caràcter públic, d'acord amb l'article 75 i DA 15 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local.

D'acord amb el Real Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, els empleats públics, per la seva banda, estan subjectes al codi de conducta, principis ètics i principis de conducta assenyalats als articles 52 i següents del Capítol VI.

En aplicació del règim d'incompatibilitats previst a la Llei 53/1984, de 26 de desembre, abans esmentada, correspon la tramitació de les sol·licituds d'autorització o reconeixement de compatibilitat a la Direcció Insular de Funció Pública, adscrita al Departament d'Hisenda i Funció Pública del Consell de Mallorca, i la seva resolució a la Presidenta del Consell de Mallorca, essent objecte de publicació al Portal de Transparència del Consell Insular de Mallorca.

El Consell Insular de Mallorca, va aprovar per acord del Ple de dia 12 de gener de 2017, modificat per acord de dia 27 de juliol de 2017, la revisió del Codi Ètic de Bon Govern i Transparència, adreçat a establir les normes ètiques i les pautes de conducta que han de respectar els membres de la corporació insular, electes i no electes i resta de membres del punt tercer de l'acord, document pel qual ens regirem per complir amb l'obligació imposta per l'Ordre HFP/1030/2021.

Hi trobem definits els principals valors i principis que informen l'actuació dels titulars dels esmentats càrrecs, així com pautes de conductes acords al Codi Ètic, els comportaments dels quals venen descrits en el seu article cinquè i aquí els exposem en la seva totalitat a l'**Annex IV**.

Així mateix, els titulars dels càrrecs afectats per aquest acord han d'acatar i manifestar la seva promesa de complir el que estableix el Codi mitjançant la **Declaració d'Adhesió al Codi Ètic** que disposa l'**Annex V** d'aquest document.

Ambdós Annexes es publicaran al Portal de Transparència del Consell Insular de Mallorca i en el Portal web del Consell Insular de Mallorca, perquè en prengueu coneixement i seran objecte de difusió a l'entorn de treball, així com cap a les persones beneficiàries d'ajudes o que interactuïn amb el Consell Insular de Mallorca.

La Comissió de Transparència és un òrgan col·legiat del Consell Insular de Mallorca al qual correspon fer el seguiment del compliment del Codi de Bon Govern. Exerceix les funcions que li assigna l'article 60 del Reglament Orgànic del Consell Insular de Mallorca:

- Fer el seguiment del compliment del Codi Ètic de Bon Govern per part de la Corporació.
- Tenir cura que els principis i les especificacions del Codi s'incorporin en la normativa aplicable del Consell de Mallorca.
- Requerir perquè compareguin davant aquesta Comissió els consellers executius o les conselleres executives, o els altres càrrecs que incompleixin el Codi ètic, amb l'objectiu que donin les explicacions oportunes sobre aquest incompliment.

Finalment, com a obligació a emplenar, totes **les persones beneficiàries d'ajudes públiques, contractistes i subcontractistes hauran de signar la declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del PRTR** que s'incorpora, a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, d'acord amb l'**Annex III** d'aquest Pla. Aquesta obligació s'incorporarà a les diferents convocatòries d'ajudes i licitacions de contractació corresponents.

5.1.2 Formació i conscienciació per a tota l'organització i implicació per les autoritats de l'organització.

Les activitats de formació poden resultar de gran utilitat a l'hora de prevenir i detectar el frau, assenyalant-se a l'Annex III.C de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, que s'hauran d'adreçar a tots els nivells jeràrquics, implicant, no només els empleats i els empleats, sinó les autoritats i els càrrecs públics de l'organització.

El Consell Insular de Mallorca realitzarà totes les mesures necessàries per fomentar l'adquisició i la transferència de coneixements, entre les quals destaquen la impartició de seminaris, les reunions periòdiques i les creacions de grups de treball específics per analitzar i actualitzar les mesures existents. De la mateixa manera, també col·laborarem i ens comunicarem constantment amb els esmentats organismes de cura i control de la cultura ètica.

Per part seva, l'Administració del Consell Insular de Mallorca sempre ha mantingut i desenvolupat el màxim compliment en les matèries relacionades amb l'Ètica Pública i la Governança, així com sobre la gestió concreta dels Fons Next Generation UE, per al qual, des d'un inici, ja va desenvolupar el pla de ruta per gestionar-los fons, anomenat **Mallorca Circular Next Generation**, on es pretén donar resposta a les necessitats en l'àmbit social, econòmic i mediambiental. Posteriorment, mitjançant acord entre el **Consell de Mallorca i la Cambra de Comerç de Mallorca**, es crea la nova Oficina de Gestió de Projectes Europeus amb què es donarà suport sobre els fons Next Generation als municipis amb menys de 20.000 habitants de Mallorca, a més d'Alcúdia.

D'aquesta manera, i amb l'objectiu de reforçar aquesta estratègia, **a través de l'Escola Balear d'Administració Pública, s'impartiran cursos de formació sobre les matèries de prevenció i control del frau i conflictes d'interessos a l'àmbit de les administracions públiques i entitats relacionades amb elles.**

A aquestes mesures, se'ls donarà prou difusió per assolir la màxima participació, especialment la del personal que, directament o indirectament, participa en la gestió d'aquests fons europeus.

5.1.3 Divisió de funcions en els processos de gestió, control i pagament.

Es produeix un **repartiment clar i segregat de funcions i responsabilitats en les actuacions de gestió, control i pagament** evidenciant-se aquesta separació de manera visible.

Amb caràcter general, i d'acord amb les normes jurídiques d'aplicació, correspon la gestió dels procediments administratius a l'òrgan competent per raó de la matèria; el control intern, financer i comptable, a la Intervenció General; i l'ordenació de tots els

pagaments a la persona titular del Departament d'Hisenda i Administració Pública, per mitjà de la Tresoreria General.

Es realitza, així mateix, un control extern a través de la Sindicatura de Comptes de les Balears creada mitjançant la **Llei 4/2004, de 2 d'abril, de la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears**.

En aquest sentit, es donarà publicitat a la composició de les meses de contractació, així com de les comissions de valoració al Portal de Transparència.

5.1.4 Sistema de control intern.

S'estableixen **dos nivells** de control intern:

- El primer nivell de control intern correspon al Consell Insular de Mallorca.
- El segon nivell correspon, amb caràcter general i d'acord amb el que disposen els articles 1 i 2 de la Llei 4/2004, de 2 d'abril, a la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears, amb la Intervenció General com a òrgan fiscalitzador de l'activitat econòmica i financera de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, així com el centre directiu de la comptabilitat pública de la comunitat autònoma, i que exerceix les seves funcions amb plena autonomia i independència dels òrgans sotmesos a la seva fiscalització, amb subjecció als procediments previstos a les normes legals i reglamentàries d'aplicació.

5.2 MESURES DE DETECCIÓ

Les mesures de prevenció no poden proporcionar una protecció completa contra el frau i, per tant, calen **sistemes per detectar a temps els comportaments fraudulents que escapin a la prevenció**. En conseqüència, una bona estratègia contra el frau ha de tenir present que cal dissenyar i executar mesures de detecció del frau.

Per facilitar la detecció del frau cal emprar diverses eines entre les quals s'inclouen l'ús de bases de dades, la definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) així com l'establiment de mecanismes adequats i clars per informar-ne les possibles sospites del frau pels qui ho hagin detectat.

5.2.1 Ús de bases de dades

Tota la documentació (inclosa la declaració d'absència de conflicte d'interessos)

podrà ser verificada amb:

- Informació externa (per exemple, informació proporcionada per persones alienes a l'organització que no tenen relació amb la situació que ha generat el conflicte d'interessos).
- Comprovacions realitzades sobre determinades situacions amb un risc alt de conflicte d'interessos, basades en l'anàlisi de riscos intern o banderes vermelles (vegeu l'apartat següent).
- Controls aleatoris. Ús de bases de dades com a registres mercantils, la Base Nacional de Subvencions (BNDS), eines de contractació (PLCSP), eines pròpies de licitació, de gestió d'incidències, de subvencions, registres públics com el Registre oficial de licitadors i empreses classificades del sector públic (ROLECE), Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic o mitjançant eines de prospecció de dades (data mining) i de puntuació de riscos (ARACHNE¹) en la mesura de les possibilitats i d'acord amb el principi de proporcionalitat.

5.2.2 Definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles)

Cal assegurar que els procediments de control focalitzin l'atenció sobre els punts principals de risc de frau i, per això, cal **la definició d'indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) que serveixen com a signes d'alarma, pistes o indicis de possible frau**. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per descartar o confirmar un frau potencial.

A l'**Annex VI** d'aquest pla es contenen una relació dels indicadors de frau o banderes vermelles més utilitzades², classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentament, per tal de detectar patrons o comportaments sospitosos, especialment en aquells casos en què diversos indicadors conflueixen sobre un mateix patró o conducta de risc.

Es tracta d'una relació no exhaustiva que es podrà completar, si escau, incorporant-hi altres indicadors adaptant-los en funció dels riscos específics que s'identifiquin a cada moment.

---

¹Arachne és una eina informàtica integrada que ha desenvolupat la Comissió Europea i que està destinada a l'extracció i l'enriquiment de dades. La seva funció consisteix a ajudar les autoritats de gestió als controls administratius i de gestió que duen a terme en l'àmbit dels Fons Estructurals.

²Vegeu l'Annex I de la Nota informativa de la Comissió Europea sobre indicadors de frau per al FEDER, el FSE i el FC (Mecanismes de frau comuns i recurrents i els indicadors corresponents) així com la Guia (COCOF 09/0003/00 of 18.2 .2009 – Information Note on Fraud Indicators per ERDF, ESF i CF).

5.2.3. Mecanisme per informar de les possibles sospites de frau

L'estructura dels mecanismes externs de denúncia han d'esser:

- a. Canal del SNCA
- b. Canal del OLAF
  - a. **Canal SNCA.** Si es vol posar en coneixement del Servei Nacional de Coordinació Antifrau fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats amb càrrec als Fons Europeus, pot utilitzar el canal habilitat a aquest efecte pel Servei esmentat, i al qual es pot accedir a través del següent enllaç:

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

- b. A més de tot això, qualsevol persona pot informar a l'**Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF)** de sospites de frau o corrupció que afectin els interessos financers de la Unió Europea.

És possible adreçar-se a l'OLAF per mitjà dels canals següents:

- Per carta a: Comissió Europea, Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF), Investigacions i Operacions B-1049 Brussel·les, Bèlgica
- Per correu electrònic a: OLAF-COURRIER@ec.europa.eu
- Per mitjà de les línies de telèfon gratuït:

https://ec.europa.eu/anti-fraud/contacts/general-contact-details_es

Es donarà **prou difusió a aquests canals de denúncia**, tant internament com externament, a través del Portal d'Internet del Govern de les Illes Balears i de la Intranet corporativa.

Així mateix, la possibilitat d'utilització d'aquests canals **s'inclourà a les licitacions de contractació corresponents i a les convocatòries de subvencions.**

5.3 MESURES DE CORRECCIÓ

5.3.1 Procediment a seguir en detectar-se un possible frau

L'article 6.6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, preveu el procediment de comunicació i correctiu a aplicar en cas que es detecti un possible

frau o la seva sospita fundada³.

Quant a això, quan la **Secretaria Tècnica^{3bis} del departament implicat en la realització de les actuacions tingui coneixement d'una sospita de frau presentada a través del canal propi**, a través del seu servei competent en matèria de règim jurídic, demanarà tota la informació necessària i evidències de què es disposi amb l'objectiu de facilitar la posterior anàlisi del cas. L'aparició de diversos dels indicadors anomenats “banderes vermelles” serà un dels principals criteris per determinar l'existència de frau.

La detecció de possible frau, o la seva sospita fundada, comportarà la **immediata suspensió del procediment concret en què detecti per l'òrgan competent i, la constitució d'un comitè/grup de treball** coordinat per la persona titular de la Secretaria Tècnica^{3bis} del departament i format per la persona titular de la prefectura de servei competent en matèria de gestió econòmica, la persona titular de la prefectura de servei competent en matèria de règim jurídic, la persona designada de la Intervenció delegada competent i la persona designada de la Inspecció General de Serveis per a l'adopció de les mesures següents:

- La notificació de tal circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- L'avaluació de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual. Es considerarà frau sistèmic quan es trobin evidències que el frau ha pogut ser realitzat de manera recurrent i en procediments similars. Es considerarà frau puntual quan s'observi que es tracta d'un fet aïllat, que no s'ha repetit altres vegades.
- La revisió de tots aquells projectes que hi hagin pogut estar exposats.
- Si escau, instar la retirada del finançament comunitari de tots aquells expedients en què s'identifiqui la incidència detectada.
- Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries a adoptar per solucionar la debilitat detectada, de manera que les incidències trobades no es tornin a repetir.

---

³Vid. Article 131 del Reglament (UE Euratom) 2018/1046, del Parlament i del Consell, de 18 de juliol del 2018.

^{3bis}sense perjudici de la creació d'un únic comitè que analitzi les denúncies, conflictes d'interès... i garantis un únic criteri, que sol·licités al Departament afectat l'expedient, actuacions i aclariments necessaris i cités als responsables/tramitadors per tal de donar les explicacions oportunes.

5.4 MESURES DE PERSECUCIÓ

5.4.1 Procediment per al seguiment dels potencials casos de frau.

En aquesta fase se subratlla la **importància i l'obligatorietat del reporti a les autoritats competents** i les accions legals a realitzar davant dels potencials casos de frau, així com de **conservar la documentació** relativa a l'anàlisi del potencial frau⁴.

En aquest sentit, com més aviat millor, la Secretaria Tècnica^{4bis} del departament implicat, a través del seu servei competent en matèria de règim jurídic, haurà de:

- Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seguiment i la comunicació a l'Autoritat de Control.
- Comunicació dels fets produïts a les autoritats competents, dins les quals s'emmarca el Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA)⁵ com a òrgan encarregat de coordinar les accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió Europea contra el frau, en col·laboració amb l'Oficina Europea de Lluita contra el frau (OLAF).
- Comunicació dels fets directament a l'OLAF a través del seu canal referit a l'apartat 5.2.3 "Mecanisme per informar de les possibles sospites de frau" d'aquest pla.
- Denunciar els fets davant del Ministeri Fiscal o els Jutjats i Tribunals competents.

5.4.2 Informació reservada i expedient disciplinari.

Davant d'un cas potencial o confirmat de frau, es tramitarà un procediment d'informació reservada, que implicarà una anàlisi exhaustiva del cas en qüestió, en què s'hauran de **documentar totes les actuacions, proves i resolucions que cal adoptar**.

---

⁴Vid. Article 132 del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol del 2018.

^{4bis} Secretaria Tècnica del Departament al que s'adscriu el Comitè únic.

⁵ A la Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, sobre la manera com poden procedir les persones que tinguin coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea, es descriuen aspectes com ara: els canals establerts per remetre informació, el contingut que s'ha d'incloure en aquesta informació, les actuacions que realitza l'SNCA o la garantia de confidencialitat.

Tal com estableix l'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, aquest procediment és un **pas previ per determinar**, si escau, **l'obertura d'un procediment disciplinari**, evitant-ne la obertura precoç d'expedients disciplinaris, sense un mínim contrast de la realitat amb els fets denunciats.

La informació reservada no formarà part de l'expedient disciplinari, atès que la seva finalitat consistirà, exclusivament, a aportar elements de judici a l'òrgan competent per fonamentar la decisió d'incoar o no l'expedient.

Després de la finalització del procés d'informació reservada, en aquells casos en què es determini, s'incoarà un expedient disciplinari a la persona presumpta infractora que serà tramitat pels òrgans competents d'acord amb la normativa en matèria de règim disciplinari.

5.4.3 Seguiment del cas i recuperació de fons.

Es farà el seguiment del cas potencial o confirmat de frau que passarà pel control de les investigacions que es trobin en curs com a resultat de l'anàlisi, les notificacions i les denúncies dutes a terme d'acord amb els apartats precedents.

En cas de rebre resposta d'algun de les autoritats competents informades, es prendran en consideració les pautes, mesures o recomanacions aportades per aquests.

A més, **quan escaigui, es tramitarà la recuperació de fons** que han estat objecte d'apropiació indeguda, o que hagin estat vinculats amb un potencial frau o corrupció havent de procedir el Consell Insular de Mallorca al reintegrament⁶ dels diners corresponents.

---

⁶Vid. Article 37 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i article 44 del Decret legislatiu 2/2005, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de subvencions. La Comissió Europea també podrà sol·licitar el reintegrament dels fons d'acord amb el que preveu l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer de 2021 en cas de frau, corrupció o conflicte de interessos que afectin els interessos financers de la Unió i que no hagi corregit l'estat membre.

6 PROCEDIMENT PER ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS

D'acord amb l'article 6.4 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interessos es configura com una actuació obligatòria per el Consell Insular de Mallorca.

A fi de complir el que disposen els apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament Financer de la UE, el Consell Insular de Mallorca adoptarà les mesures necessàries per evitar les situacions de conflictes d'interessos per a allò que s'ha tingut en compte la Comunicació de la Comissió "Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflictes d'interessos" que consten a l'Annex VII d'aquest pla.

6.1 MESURES DE PREVENCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERESSOS

A l'efecte de gestionar la fase de prevenció del conflicte d'interessos s'articulen les mesures següents:

6.1.1 Comunicació i informació al personal del Consell Insular de Mallorca sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-ho.

Cal donar a conèixer tot el personal en què consisteix el conflicte d'interessos i com és possible evitar-ho, així com la normativa que hi és aplicable, entre d'altres,

- L'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic relatiu als principis ètics.
- El Capítol V «Deures dels empleats públics. Codi de Conducta», del Títol III, art. 23 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció, la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com el Codi de bon govern per a autoritats i càrrecs del sector públic,

6.1.2 Emplenament d'una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos (DACI)

D'acord amb el que disposa l'article 6.5 i) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix com una actuació obligatòria l'emplenament d'una Declaració d'absència d'interessos (DACI) pels qui participin en els procediments de execució del PRTR.

Aquesta declaració **haurà de ser emplenada per les persones que intervenen en la gestió de cada sub-projecte** del Consell Insular de Mallorca, tals com el responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció, les persones que redactin els documents de licitació, bases o convocatòries corresponents, les persones tècniques que valorin les ofertes, sol·licituds o propostes presentades, així com els membres de les taules de contractació i comissions de valoració.

En cas **d'òrgans col·legiats**, aquesta declaració es pot fer a l'inici de la reunió corresponent per tots els intervinents en aquesta i reflectint-se a l'acta.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos es farà conforme al model que s'adjunta a l'**Annex II** d'aquest pla.

6.1.3 Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients de les empleades i empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant la utilització d'eines de prospecció de dades (data mining) o de puntuació de riscos (ARACHNE).

6.2 MESURES PER ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS

Les persones afectades per una situació que pogués implicar l'existència d'un conflicte d'interès comunicaran per escrit aquesta circumstància al superior jeràrquic que durà a terme els controls i les investigacions necessaris per aclarir la situació i, en cas que consideri que existeix aquest conflicte, ho confirmarà, per escrit.

Si escau, es podran dur a terme les actuacions següents:

- Adoptar les mesures administratives i, si escau, les sancions disciplinàries que siguin procedents contra la persona empleada presumpta infractora en l'actuació de conflicte d'interessos que no ha complert la seva obligació de comunicació; en particular s'aplicarà el règim de sancions previst en matèria d'incompatibilitats dels membres del Govern i dels alts càrrecs de la comunitat autònoma a la Llei 16/2016. De 9 de desembre, als seus articles 28 i següents.
- Cessar tota l'activitat en l'assumpte i/o declarar nul·la l'actuació afectada pel conflicte d'interessos.

Així mateix, quan l'actuació o conducta sigui de naturalesa penal, s'hauran de comunicar els fets al Ministeri Fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents.

7 PUBLICITAT I EFECTES I SEGUIMENT

7.1 PUBLICITAT

Aquest Pla serà objecte de publicació a l'apartat específic del Portal de Transparència del Consell Insular de Mallorca i al Portal web del Consell Insular de Mallorca.

7.2 EFECTES

Aquest Pla resultarà aplicable a tots els projectes que el Consell Insular de Mallorca, amb independència de la data d'inici, desenvolupi en execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència i durant la vigència d'aquest últim.

7.3 SEGUIMENT

Aquest pla serà objecte d'avaluació del grau de compliment i adequació de les mesures proposades el que permetrà la introducció de les modificacions que resultin aconsellables. Es realitzarà amb caràcter intermedi i final, per a la qual cosa es definiran els corresponents indicadors de seguiment i resultat que permetin analitzar si s'han aconseguit els resultats esperats.

Així mateix, es durà a terme la revisió de l'avaluació del risc de frau de conformitat amb l'article 5 c) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, **cada dos anys**, i, en tot cas, quan n'hi hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

Ambdues actuacions de seguiment **seran dutes a terme per el Consell Insular de Mallorca** gestor dels fons tenint en compte, entre d'altres, els aspectes següents:

- a Identificació de les mesures que són més susceptibles de ser objecte de frau, com poden ser aquelles amb alta intensitat, alt pressupost, molts requisits a justificar pel sol·licitant, controls complexos, etc.
- b Identificació de conflictes d'interessos possibles.
- c Resultats de treballs previs d'auditories internes.
- d Resultats d'auditories de la Comissió Europea o del Tribunal de Comptes Europeu, si escau.
- e Casos de frau detectats amb anterioritat.

8. ÀMBIT D'APLICACIÓ

L'àmbit d'aplicació del Pla es l'Administració del Consell Insular de Mallorca i el seu sector públic instrumental que participi en l'execució dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR)

ANNEX I: RESULTAT DE L'AVALUACIÓ DE RISC

Aquest annex inclou el resultat de l'avaluació del risc de frau que s'hagi dut a terme.

En primer lloc, en compliment del que preveu l'article 6.2 segon paràgraf de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, el Consell Insular de Mallorca ha realitzat el Test de conflicte d'interès, prevenció del frau i la corrupció relatiu a l'estàndard mínim (Annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre) que ha servit com a referència per a la incorporació dels diferents aspectes essencials de les quatre àrees del cicle antifrau que es contemplen en aquest pla.

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, a particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?				
2. Es constata l'existència del Pla de mesures antifrau corresponent en tots els nivells d'execució?				
Prevenció				
3. Disposa d'una declaració, al nivell més alt, on es compromet a lluitar contra el frau?				
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat que passin i es revisa periòdicament?				
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?				
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti la detecció del frau?				
7. S'ha elaborat un procediment per tractar conflictes d'interessos?				

8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per a tots els intervinents?				
---	--	--	--	--

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
Detecció				
9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i han estat comunicats al personal en posició de detectar-los?				
10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o puntuació de riscos?				
11. Hi ha alguna llera perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?				
12. Hi ha alguna unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?				
Correcció				
13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com a sistèmic o puntual?				
14. Es retiren els projectes o la part dels mateixos afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?				
Persecució				
15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decisora o a l'Autoritat Responsable, segons escaigui?				
16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les autoritats públiques nacionals o de la Unió Europea o davant de la fiscalia i els tribunals competents?				
Subtotal punts.				
Punts totals.				
Punts màxims.	64			
Punts relatius (punts totals/punts màxims).				

Nota: 4 equival al màxim compliment i 1 al mínim.

En segon lloc, s'ha utilitzat per fer l'avaluació, com a matriu de risc, **l'instrument d'autoavaluació per a la identificació i la cobertura del risc (Matriu de riscos)** de la Unitat Administradora del Fons Social Europeu (UAFSE).

- [Matriu de riscos Ex post](#)

Una altra possible eina que serviria a la realització de l'avaluació del risc podria ser la contemplada a la Guia de la Comissió Europea per al període de programació 2014/2020 sobre **“Avaluació del risc de frau i mesures antifrau eficaces i proporcionades” (EGESIF_14-0021 -00 de 16 de juny del 2014).**

- [Orientacions per als Estats membres i les autoritats responsables dels Programes d'avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau.](#)

- [Avaluació Risc frau \(Avaluació Risc frau.xlsx\)](#)

- [guidance fraud risk assessment annex1](#)

- [Guidance fraud risk assessment Annex2 ca](#)

- [Guidance fraud risk assessment Annex3 ca](#)

- [Guidance fraud risk assessment Annex4 ca](#)

ANNEX II: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS (DACI)⁷

Expedient:

Contracte/subvenció.

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de contractació/subvenció a dalt referenciat, el/s a sota signant/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/des del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, del 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir-ne la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment «les autoritats i el personal al servei de les administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent», sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades

---

⁷ Conformi al model contingut a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

a l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troba/n incurs/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre a la seva persona o persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet/a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable.

(Data i signatura, nom complet i DNI)

**ANNEX III DECLARACIÓ DE COMPROMÍS EN RELACIÓ AMB L'EXECUCIÓ
D'ACTUACIONS DEL PRTR⁸**

Model declaració de compromís amb relació a l'execució d'actuacions del pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR)

Don/Dona ....., amb DNI ....., com a titular de l'òrgan/ Conseller/a Delegat/da Gerent/ de l'entitat

....., amb NIF
....., i domicili fiscal a
.....

.....en la condició d'òrgan responsable/òrgan gestor/beneficiari d'ajudes finançades amb recursos provinents del PRTR/ que participa com a contractista/es destinatari de l'encàrrec/subcontractista, en el desenvolupament d'actuacions necessàries per a la consecució dels objectius definits al Component XX «.....», manifesta el compromís de la persona/entitat que representa amb els estàndards més exigents en relació amb el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals, adoptant les mesures necessàries per prevenir i detectar el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, comunicant si escau a les autoritats que escaigui els incompliments observats.

Addicionalment, atenent el contingut del PRTR, es compromet a respectar els principis d'economia circular i evitar impactes negatius significatius en el medi ambient («DNSH» per les sigles en anglès «do no significant harm») en l'execució de les actuacions portades a en el marc d'aquest Pla, i manifesta que no incorre en doble finançament i que, si escau, no consta risc d'incompatibilitat amb el règim d'ajudes d'Estat.

....., XX de ..... de 202X Firmat.

.....

Càrrec: .....

---

⁸ Conforme al model contingut a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

ANNEX IV. COMPORTEMENTS ESTABLERTS EN EL CODI ÈTIC DE BON GOVERN I TRANSPARÈNCIA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Les persones incloses en l'àmbit d'aplicació d'aquest Codi es comprometen a seguir unes determinades conductes.

1. Compromís amb els valors democràtics i socials.
  - a) Les persones subjectes a aquest Codi, a més de complir el que disposa el marc constitucional i estatutari, han d'aplicar a la seva activitat els valors democràtics que conté i els principis de l'estat social i democràtic de dret. En les seves actuacions s'han de regir pels principis d'igualtat, llibertat, justícia i pluralisme polític, així com pel respecte a la dignitat humana.
  - b) Han de respectar sempre els drets a la intimitat personal i familiar, a l'honor, a la imatge pròpia, i el dret a protecció de les dades de caràcter personal.
  - c) En l'exercici del càrrec, les persones incloses en l'àmbit d'aplicació del Codi han d'evitar la intromissió en els assumptes que afectin la intimitat dels adversaris i adversàries polítics quan es tracti d'informació que no tingui rellevància pública o quan s'hi hagi accedit de manera il·legítima.
2. Comportaments relatius a la integritat i exemplaritat.
  - a) Les persones subjectes al Codi han de guardar lleialtat a la institució a què serveixen i vigilar sempre que se'n compleixen els objectius. En l'exercici de les seves funcions i competències, han de contribuir, en tot cas, al prestigi, la dignitat i la imatge de la institució que representen.
  - b) Han d'exercir el mandat amb plena dedicació, en règim d'exclusivitat, o de compatibilitat legal i han de complir estrictament i en tot moment el règim d'incompatibilitats vigent.
  - c) No poden invocar la condició de càrrec públic, ni utilitzar en cap cas la posició institucional o les prerrogatives derivades del càrrec, per obtenir directament o indirecta, per sí mateixos o per qualsevol persona o entitat, un tracte favorable o unes condicions més bones que les de la resta de la ciutadania, excepte supòsits emparats en el marc normatiu vigent.
  - d) Les decisions s'han d'adoptar atenent l'interès general, amb objectivitat cap a les persones, imparcialitat i neutralitat respecte als interessos privats afectats. No poden afectar aquest principi les consideracions personals, familiars, partidistes, corporatives, de clientela, d'amistat o qualsevol altres de naturalesa privada, personal o aliena al recte exercici de les seves funcions.
  - e) S'han d'abstenir, quan estiguin obligades a fer-ho, en els termes que estableix la normativa estatal que és d'aplicació. L'abstenció s'ha de manifestar per escrit i s'ha de notificar a l'òrgan superior immediat o al que

el va nomenar.

- f) S'ha de guardar escrupolosament el deure de confidencialitat, fins i tot després de cessar en el càrrec, respecte a les dades i informacions a què tinguin accés en virtut de les seves competències, i no les poden utilitzar o transmetre, en profit propi o en el de terceres persones.
- g) S'han d'abstenir d'utilitzar la comunicació publicitària institucional per a fins partidistes o com a element de propaganda personal. La publicitat institucional que fa la institució s'ha d'ajustar sempre als principis d'interès públic i a la veracitat i la lleialtat institucional.

3. Compromisos relatius amb l'austeritat.

- a) S'han d'usar i aplicar adequadament els recursos públics i els han d'administrar amb sobrietat. Amb aquesta finalitat, s'han d'abstenir de fer un ús impropis dels béns i serveis que l'Administració posa a la seva disposició per raó del càrrec que ocupen, n'han de fer un ús responsable i han de limitar les despeses.
- b) El cotxe oficial es pot utilitzar exclusivament per motius relacionats amb les responsabilitats, les funcions i les finalitats del càrrec acordades pel Ple.
- c) Les persones subjectes al Codi, excepte els funcionaris amb habilitació de caràcter nacional als quals es refereix el punt e) de l'apartat tercer s'han de regir per la normativa que els és d'aplicació, tenen dret a ser indemnitzats per la quantia exacte de les despeses que han fet en els seus viatges oficials o per raó del servei, en l'exercici de les seves funcions, sempre que les justifiquin documentalment i d'acord amb la normativa d'aplicació, amb les limitacions següents:
  - 1. Transports i aparcaments. Les despeses de transport per motius institucionals han de ser reemborsades sempre que es justifiquin formalment.
  - 2. Allotjaments: s'ha de procurar que aquestes despeses siguin el més ajustades possible per complir el principi d'austeritat, en règim d'allotjament i berenar i, en cap cas, s'hi poden incloure serveis extres.
  - 3. Manutenció: aquestes despeses han de ser reemborsades, un cop justificat l'import i el motiu formalment, amb el límit de 30 € per persona i menú, sempre que s'inclouin en un dels supòsits següents:
    - I. Desplaçament, en l'exercici de les funcions, fora del municipi de treball.
    - II. Per assistir a actes institucionals, congressos, etc., en l'exercici de les seves funcions.
    - III. Atencions protocol·làries en l'exercici de les competències

pròpies.

- IV. Les ocasionades amb motiu de reunions de coordinació interna.

Aquest límit podrà ser excepcionalment per les despeses del punt II i III, en el cas de que s'acrediti que, a la vista de les circumstàncies de realització de la mantenció, el fan de molt difícil o impossible compliment.⁹

- d. Les persones subjectes a aquest Codi tenen prohibit acceptar qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagi més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, per raó de la seva quantitat o causa, o que pugui condicionar la neutralitat o l'objectivitat de la seva comesa. El lliurament dels regals o obsequis que es reben per raó del càrrec emmarcats en els usos habituals, socials i de cortesia ha de ser públic. En el cas de rebre, per raó del càrrec, regals o obsequis que van més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia o que puguin condicionar-ne la neutralitat o l'objectivitat, les persones subjectes a aquest Codi han de tornar els regals a les entitats o persones que els hagin ofert. Quan, per qualsevol circumstància, no es pot fer efectiva la devolució, o bé quan els obsequis o regals siguin de significació institucional o d'alt valor, s'han d'incorporar al patrimoni públic. Tots els obsequis que es rebin s'han de registrar i s'han de fer públics, com a mínim, i en tot cas, en la web institucional o en la secció habilitada a aquest efecte, amb detall de la descripció, la persona o entitat que els va fer, la data, el valor estimat i la destinació que se'ls ha donat.
- e. El material que la institució insular posi a la disposició de personal s'ha d'usar de manera responsable, vetllant per la seva conservació i s'ha de retornar quan finalitzi la vinculació amb el càrrec o lloc que s'ocupa o s'exerceix. El receptor de dispositius electrònics mòbils, com són ordinadors portàtils, tauletes o telèfons mòbils, etc., en el cas de cessar, tret que els vulgui adquirir pel seu valor residual, ha de retornar-los en un termini màxim de 15 dies i se n'ha de formalitzar el document corresponent.

4. Comportaments relatius a la transparència

- a) Les persones subjectes a aquest Codi han d'actuar sota el principi de transparència. En aquest sentit, n'han de garantir la implantació efectiva i han de promoure la millora i l'aprofundiment en les condicions de transparència de les seves activitats?
- b) Les persones subjectes a aquest Codi, en l'àmbit de les seves competències, han de garantir el dret de la ciutadania a accedir a la informació pública i han de promoure que puguin exercir aquest dret. Qualsevol ciutadà o ciutadana pot exercir-lo d'acord amb la normativa d'aplicació.
- c) Les persones subjectes a aquest Codi han de garantir que, com a mínim, es

---

⁹ Aquest paràgraf s'ha redactat segons l'Acord del Ple de dia 27 de juliol de 2017 (BOIB núm.149, de 7 de desembre de 2017)

publiqui la informació inclosa en les obligacions de publicitat activa establertes en la normativa de transparència a la web institucional o en la secció habilitada a aquest efecte. En particular, han de facilitar i garantir la publicació de la informació següent:

La informació de contacte ha de ser pública i visible. Ha d'incloure, com a mínim, un número de telèfon i un correu electrònic i, si se'n té, pot incloure enllaços a la pàgina web i perfils en xarxes socials, si són de caràcter públic.

Han de lliurar, en el termini de deu dies des de l'adhesió al Codi ètic, un currículum acadèmic i de bagatge professional, d'acord amb el model de l'annex III, perquè es publiqui al web oficial del Consell de Mallorca, el qual es mantindrà publicat tot el mandat. No poden, en cap cas, falsejar o mentir sobre cap de les dades del currículum professional, de les titulacions o de la seva experiència.

L'agenda institucional dels càrrecs públics ha de ser pública i ha d'incloure tots els actes i reunions que siguin de rellevància pública. Es consideren inclosos en les agendes, per regla general i sense ànim d'exclusivitat, els esdeveniments i reunions de caràcter polític o institucional, les reunions amb agents externs a la institució i les reunions internes d'especial rellevància per prendre decisions, i també les intervencions en mitjans de comunicació o en actes públics prèviament programats. Tot això, sense perjudici de la normativa aplicable i de la salvaguarda de la privacitat i dels drets fonamentals dels qui hi participen. Les agendes s'han de mantenir públiques, com a mínim, durant tot el mandat.

Els càrrecs públics estan obligats a presentar declaracions patrimonials, interessos i activitats, d'acord amb la normativa aplicable. Consentent, amb l'adhesió al Codi, que les dades de les declaracions esmentades es publiquin a la web institucional o a la secció habilitada a aquest efecte. S'han de mantenir, como a mínim, durant tot el mandat i un any després d'haver cessat del càrrec. Aquestes declaracions es publicaran i es podran consultar en virtut del que disposa l'article 5 de la Llei 19/2013, esmentada, amb la dissociació o, si pertoca, anonimitzant prèviament les dades corresponents per garantir la seguretat i privacitat de la persona declarant i de les persones que en depenen.

S'han de publicar, en la web institucional o en la secció habilitada amb aquets finalitat, les despeses ordinàries a càrrec dels pressuposts de l'Administració insular en concepte de transport, aparcament, manutenció, etc., amb indicació de la quantia i del motiu de la despesa. Es publicaran tots els desplaçaments que fan en l'exercici de les seves funcions fora de l'illa, amb indicació del motiu, dels detalls del viatge i de les despeses a càrrec de l'Administració.

ANNEX V. DECLARACIÓ D'ADHESIÓ AL CODI ÈTIC DEL CONSELL DE MALLORCA

(Nom, llinatges i càrrec), en compliment del que preveu el Codi ètic de bon govern i transparència del Consell de Mallorca, aprovat pel Ple del Consell de Mallorca en data   d   , d   , de   ,

DECLAR

1. Que dispòs d'un exemplar del Codi ètic de bon govern i transparència.
2. Que l'he llegit, que m'hi adheresc en tots els termes i que em compromet a complir els principis i les obligacions que en conté.
3. Que accept el compromís de divulgar i aplicar el Codi ètic de bon govern i transparència.
4. Que autoritz la publicació de les dades de les meves declaracions de patrimoni i d'interessos i activitats.

I perquè consti, signo aquesta declaració.

(Localitat), d   d   de 20

(Signatura)

ANNEX VI: BANDERES VERMELLES A LA LLUITA CONTRA EL FRAU¹⁰

Com a exemple d'aquestes banderes vermelles, es relacionen tot seguit les més utilitzades, classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulent.

A LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA:

Corrupció: suborns i comissions il·legals:	<ul style="list-style-type: none"> • L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant un cert temps.
Altres indicadors d'alerta:	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha una relació social estreta entre un empleat contractant i un prestador de serveis o proveïdor; • El patrimoni de l'empleat contractant augmenta inexplicadament o sobtadament; • L'empleat contractant té un negoci extern encobert; • El contractista té fama al sector de pagar comissions il·legals; • Es produeixen canvis indocumentats o freqüents als contractes que augmenten el valor d'aquests; • L'empleat contractant refusa la promoció a un lloc no relacionat amb la contractació pública; • L'empleat contractant no presenta o empena una declaració de conflicte d'interessos.

---

¹⁰ Vegeu l'Annex I de la Nota informativa de la Comissió Europea sobre indicadors de frau per al FEDER, el FSE i el FC (Mecanismes de frau comuns i recurrents i els indicadors corresponents).

<p>Plecs rectors del procediment arreglats a favor d'un licitador:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació. • Extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o serveis del contractista guanyador; • Queixes d'altres oferents • Plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs semblants; • Plecs amb clàusules inusuals o poc raonables; • El poder adjudicador defineix un producte duna marca concreta en lloc d un producte genèric.
<p>Licitacions col·lusòries:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat; • Tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada; • Els preus de les ofertes baixen bruscamment quan nous licitadors participen en el procediment; • Els adjudicatari es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball, tipus d'obra; L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors; • Patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just a sota del llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, molt diferents , números rodons, incomplets, etc.);
<p>Conflicte d'interessos:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o un venedor en particular; • Acceptació contínua de preus alts i treball de baixa qualitat, etc.;

	<ul style="list-style-type: none"> • Empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de manera incompleta; • Empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en què deixa de tenir a veure amb adquisicions; • Empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat; • Socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes; • Augment inexplicable o sobtat de la riquesa o el nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació;
<p>Falsificació de documents:</p>	<p>a) En el format dels documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Factures sense logotip de la societat; • Xifres esborrades o ratllades; • Imports manuscrits; • Firmes idèntiques a diferents documents. <p>b) En el contingut dels documents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dates, imports, notes, etc. Inusuals; • Càlculs incorrectes; • Manca d'elements obligatoris en una factura; • Absència de números de sèrie a les factures; • Descripció de béns i serveis de manera vaga. <p>c) Circumstàncies inusuals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Número inusual de pagaments a un beneficiari; • Retards inusuals en el lliurament d'informació; • Les dades contingudes en un document difereixen visualment d'un document similar expedit pel mateix organisme. <p>d) Incoherència entre la documentació/informació disponible:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entre dates de factures i el seu número; • Factures no registrades en comptabilitat; • L'activitat d'una entitat no concorda amb els béns o serveis facturats.

<p>Manipulació de les ofertes presentades:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Queixes dels oferents; <ul style="list-style-type: none"> - Falta de control i inadequats procediments de licitació; - Indicis de canvis a les ofertes després de la recepció; - Ofertes excloses per errors; - Licitador capacitat descartat per raons dubtoses; - El procediment no es declara desert i es torna a convocar malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.
<p>Fraccionament de la despesa:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • S'aprecien dues o més adquisicions amb objecte semblant efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència; • Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials; tots dos estan per sota dels llindars de licitació oberta; • Compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

En matèria de **SUBVENCIONS PÚBLIQUES**:

<p>Limitació de la concurrència</p>	<ul style="list-style-type: none"> • L'organisme no ha donat prou difusió a les bases reguladores/convocatòria. • L'organisme no ha definit amb claredat els requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari dels ajuts/subvencions • No s'han respectat els terminis establerts a les Bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds • En el cas de subvencions concedides en base a barems es produeix l'absència de publicació dels mateixos als Butlletins Oficials corresponents. • El beneficiari/destinatari dels ajuts incompleix l'obligació de garantir la concurrència en cas que necessiti negociar amb proveïdors.
<p>Tracte discriminatori a la selecció dels sol·licitants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants.
<p>Conflictes d'interès a la comissió de valoració</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Influència deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris
<p>Incompliment del règim d'ajuts de l'Estat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Les operacions finançades constitueixen ajudes d'estat i no s'ha seguit el procediment d'informació i de notificació establert a aquest efecte per la normativa europea.
<p>Desviació de l'objecte de la subvenció</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Els fons no han estat destinats a la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari.

Incompliment del principi d'addicionalitat	<ul style="list-style-type: none"> • Hi ha diversos cofinançats que financen la mateixa operació • No hi ha documentació suport de les aportacions realitzades per tercers (convenis, donacions, aportacions dineràries d'una altra naturalesa, etc.) • El finançament aportat per tercers no és finalista i no hi ha un criteri de repartiment. • Inexistència d'un control de despeses i ingressos per operació per part del beneficiari.
Falsedat documental	<ul style="list-style-type: none"> • Documentació falsificada presentada pels sol·licitants a fi de sortir elegits en un procés de selecció. • Manipulació del suport documental de justificació de les despeses.
Incompliment de les obligacions establertes per la normativa nacional i comunitària en matèria d'informació i publicitat	<ul style="list-style-type: none"> • Incompliment dels deures d'informació i comunicació del suport del Fons a les operacions cofinançades.
Pèrdua de pista d'auditoria	<ul style="list-style-type: none"> • La convocatòria no defineix de manera clara i precisa les despeses elegibles. • La convocatòria no estableix amb precisió el mètode de càlcul de costos que cal aplicar a les operacions.

ANNEX VII Comunicació de la Comissió Europea. Orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos d'acord amb el Reglament Financer

[Orientacions sobre conflicte de conflicte d'interessos](#)

ANNEX VIII MARC NORMATIU

- Normativa comunitària i nacional d'aplicació

- Orientacions de la Comissió Europea de data 9 d'abril del 2021 (Orientacions de com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interès d'acord amb el Reglament Financer).
- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (UE, Euratom) nº966/2012 (1) Reglament Financer.
- Reglament (UE, Euratom) nº966/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió i pel qual es deroga el Reglament (CE, Euratom) nº1605/2002 del Consell (2) Reglament Financer.
- Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE (3) (4) Directiva sobre contractació pública.
- Llei 53/1984, d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques.
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i la seva normativa en desplegament.
- Llei 19/2013, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic.
- Reial Decret Legislatiu 5/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.
- Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, i la normativa en desenvolupament.
- Reial Decret Llei 36/2020, Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

- Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
  - Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i format de la informació a proporcionar per les Entitats del Sector Públic Estatal, Autonòmic i Local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Normativa autonòmica d'aplicació**
- Llei 8/2000, de 27 d'octubre, de Consells Insulars.
  - Llei 4/2004, de 2 d'abril, de la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears.
  - Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears.
  - Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears.
  - Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de l'activitat econòmica i la simplificació administrativa a l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19.
  - Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que cal finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
  - Llei 3/2021, de 10 de novembre, per impulsar i agilitzar la tramitació d'ajuts i altres actuacions en matèria d'habitatge.
  - Decret llei 4/2021, de 3 de maig, per impulsar i agilitzar la tramitació d'ajuts i altres actuacions en matèria d'habitatge.
  - Acord del Ple, de dia 12 d'abril de 2018, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic del Consell de Mallorca. (BOIB núm. 89, de 19 de juliol de 2018)
  - Decret de Presidència de 26 de gener de 2021, pel qual es determina l'organització del Consell Insular de Mallorca (BOIB núm. 12 de 28 de gener de 2021)
  - Ordenança general de subvencions, aprovada per Acord del Ple de 23 de desembre

de 2016 (BOIB núm. 21 de 18 de febrer de 2016), modificada per Acord del Ple de 14 de juny de 2018, (BOIB núm. 96 de 04.08.2018)

- <https://web.conselldemallorca.cat/documents/774813/883095/20210527-Mallorca-Circular-Next-Generation.pdf/26ee0478-9037-05fc-79ea-3248eb8f5ca2?t=46>
- Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina de Prevenció i lluita contra la Corrupció en les Illes Balears, aprovat per la Comissió d'Affers Institucionals i Generals del Parlament de les Illes Balears, en sessió ordinària de 21-11-2018 (BOIB núm. 156 de 13-12-2018)”